

8/3 1913 Olin isän pangyn ääressä
"Yrjänkeshamarissa." Isä huokaili:
Takkohaa minult jäi koko Koivistolle
hanke, etten pääse lapsia kattomaa.
Nyt se taisi jäädä. Tällöin unnis-
tan silmiään ja hengittäen raukeasti

Lapset:

1. Teffa Virtanen ^{synt. 24/12/1856} kuoli 1912 55 vuotiaana
Teffan isä Johan Gustafsson
2. Viktori Nymän ^{kuoli 19 vuotiaana}
anharaan kuumetautiin ^{Takalassa 1860} ^{synt. 2/1/1860}
3. Fluura Josefina ^{Nymän} Kalliokoski s. 5/2 1863
^{Najin}
4. Karolina Salonen (kaksosissa) s. 5/2 1863
^{Nymän}
5. Johan Leonard Nymän, muuttivat 29/10 1866
Askolaan. Leonard syntyi ja kuoli
vuoden vanhana Lahen kaartinassa.
Marta ^{Nymän} ja Miina ^{Nymän} kaksoiset syntyivät
Käpykylässä Askolassa ja kuolivat
Helsingissä vuoden vanhana
^{synt. 11.4.1869}
6. Amanda Nymän Stanne ^{kuoli 84 vuo-}
den vanhana Mantsälän Nummisten
Takalassa, kuoli 10.9.1954. Olin
hautajaisissa Mantsälän kirkossa
hautaus 15.9.1954

9. Johan Richard Nyman, Vaara
synt. Parnaisissa 17. 7. 1871. † 11. 9. 1929
Muuttivat Nummisiin Takalan
torpan valmistuttua. Ensin asui-
vat Lehtilän kamarissa Nummis-
ten kylän maella 6 vuotta
Tida Nyman kuoli 2 vuoden vanhana
10. Nummississa. Takalassa

11. Alma Eriika Nyman synt. Nummisten
Lehtilän kamarissa n. 1873, kuoli 77 vuot. H. qv.

12. Sukust Alarik Nyman, Kurmi
† synt. 1875^{15.5} Nummisten kylän maella
Lehtilän kamarissa, kuoli 80 vuot. 11/5 1955^{14.3}

13. Viktor Bernhard Nyman, Vaara,
synt. 25. 4. 1881

Tak
maala
olin
80. / s
partii
mast
aika
vemm
räis
yllä.
Sal
14. 3.
hymi
koti
miel

29

is-

ra

sten

H. 9/11

2

958

9/11

ra,

Takalasta minutettiin Askolaan
maaliskuun ^{14.3.1889} alkupuolelta 1889. Miriä
olin silloin kohta täyttämässäni
80. (synt. 25.4.1881.) Oli lantakorit, johon
pantun ensin pihkuja, sitten 2 lam-
masta ja minut viimeiseksi. Oli
aika pakkanen, joka kuitenkin päi-
venmällä lauktui kauniiksi
räikri. Lampaat pitivät lämmintä
yllä. Ja niin tämä minuttkuorma
karkustin ajaessa lähti Askolaan
14.3.1889. Matka oli n. 20 km, joten
hyvissä ajoin ehdimme ruuteen
kotimme, jossa oli paljon
mielenkiintoista katsottavaa:

Meitä oli isä ja äiti.

Lappia oli veljeni Rikhard ja Rakusti,
sekä sisareni Alma, (jotka

nyt H. 4. 57 ovat kaikki kuolleet.)
Menimme sikolte ^{viimeksi Rakusti kuoli H. 5. 1955} Onkimaan

Pääksjärven, Vahijärven ja Vakkolan
kautta Niotooseen Yrjän taloan.

Isäni Erik Johan Nymän ^{Mäki} ja

äitini Maria Fredrika o. s. Frisk.

Maaliskuulla ^{v. 1889} saivat vanhempani Yrjän
talon haltunsa lampusti-oikeuksien
ja selvollisuuksien. Nämä Niotoan

talot (näitähän oli 4) olivat hyvässä
maineessa. Ja jos joku riistyi pois,
oli tulijoita paljo. En oikein ole
selvillä, kuinka isäni Yrjän pääsi.

Ilän tyllä oli hyvien työmiehen
kirjoissa ja olikin Nummississa
n. 14-15 v. ollut torpparina ja hoitanut

Takal
nut O
torpan

Takala
sella
hallus
skola

Ter

Ilän ol
ulkok

itse kai

isäni o

aihetta

juovut

meni

sen ja

kyt, y

Tahtoe

ettei j

lemaa

tajaa

En tie

Tänin

Tahalan torppaa ja sitten vielä ^{oli isäni} ~~se~~
mut Awantenulta hoitoansa toisenkin
torpan (Simolan torpan), joka oli mittei
Tahalan vastapäätä Ajaksimen toi-
sella puolla. Tämä Simolan torppa isäni
hallussa vain jorhun vuoden ennen
Askolan siirtymistämme. Kylläkö ^{myös} (3 grana)

955
Eriko Johan oli Awantelle kirjessmiehenä.
Hän oli "timpraamassa" m. m. Tikkaron
ulkokartanun rakennuksia. Awanten
itse kävi valvomassa rakennustöitä. Kun
isäni oli viinaanmenevä, oli Awantenilla
aihetta sanoa: "Anhan se Nymani taas
juovuksissa? Kerrotaan, että isäni
meni kuhkihirren päälle ja häveli
sen päästä päähän. Vieläpä uskalsi
kykyäkin: Olenko minä juovuksissa?
Tahdon näin huomauttaa "maisterille",
ettei juopunut täällä kykene häve-
lemään. Tätä Ylikartanun omis-
taja sanottiin yleensä maisteriksi.
En tiedä, oliko hän sitä vai ei.
Tämän maisterin veli Emil v. Awanten,

joka kuoli Italiassa ja on aina-
muistettava Suomen laulun säveltäjä,
tuotiin tuhkana sieltä Ylikartanon
mäelle sukuhautaan.

"Köyhit vuosil" oli elämä äärettömän
vaikeata. Oli kuuri lasta eikä ollut
työtä saatavissa. Äiti kertoi, että Ylikalon
lantamies skoolassa lupasi työtä mutta
(olivat vuodet 1866-67 Käpylässä (ks. Tallimiehenä)
palkkaa vain 10 p. päivässä. Ei autta-
nut muu kuin lähteä helmikuussa
Helsinkiin, jossa äiti kantoi laastia
Katajannokalle ryssän kirkkoa sa-
kemittäessä ja isäkin sai jotain
ainan tilapäistä hommaa. Helsinkiin
tulokin oli tavattoman vaikeata.

Äiti veti 4 lasta helkassa, Viktori
ks. Viktori, joka kuoli Takalassa 19 vuotia
kulki perässä. Olivat yötä Sipoon
pappilassa.

Skoolasta, Käpykylän kertonasta,
jossa isä oli ollut tallimiehenä muonamiehenä,
tullut 29/10 1866. Täältä he lähtivät 1867 1870
(kerjuulle) Manta Manne oli silloin

3 viik
työnh
panta
älä tu
soim
Nain
eteen
sat p
paikaa
lasaa
ja tää
Pornee
kartan
"Kataj
Sj
parant
paljon
tämän
asoille
ja m
Tämän
nut ty
natta

3 viikon vanha. Isä saati lähteissään
työnhakunsa; kun ei ollut muuten
pantavaa: kaikki saat myydä, mutta
älä tuota kirjettä ^{ehkä} myydä Testamenttia
voimuksensa, saalinsa.

Näin he matkasivat hiljalleen
eteenpäin. Finna ja Liina kulki-
vat jäljessä. Oltiin seuraavissa
paikoissa: Karbechissa, Boessa, Kie-
lassa, Tuorlassa, Kaarenhylässä
ja täällä vihdoin tuttuun takaisiin
Pomeesun, jossa asetuttiin Lahon
kartanon alueella ~~olevaan~~ olevaan
"Katajan kamariin."

Ajat alkoi vähitellen
parantua, vaikkakin vielä oli
paljon punitta jopa kurjuuttakin
tämän Nymmin perheessä. Sitä
osoittaa seuraava huulemani
ja muistimerkitsemäni tapaus
Tämän perheen huoltajahan oli saa-
nut työpaikan Nummisten joen ran-
nalla, ^{hoksen alapuolelta,} johon ruvettiin rakentaa

maan ^{selektion rakentajan} ~~vunapolttimoda~~ ^{v. 1869} slän
oli ensimmäinen, joka rai-
vasi lepistöä paikalta. Asun-
nan saivat Lehtilän hammarista.

Thura sanoi: Minä juoksen
Knuutilta kysymään, onko kello
jo 12, että saamme vähän leipää.

Sitä prännistä tulikin aika
iso 2-kerroksinen rakennus. Huo-
maton viinankeittoväline oli
„maiskunkari“, jossa mäissit kei-
tettiin. ^{Se oli kahden kerroksen korkeus} Se oli kahden kerroksen
läpi selottuva kattila, joka
piti välttämättä & suhinaa ja pi-
hinää silloinkin oli käynnissä.

Nummisten kylän mäellä
oli 1890 luvulla paljon rakennus-
ten peruskiviä. Kaikista päätään
paalt päinä on ollut huomattava
kylä itsenäisine taloineen, jotta
väkivälikäällä ehkä keuhkitaustejakin
käyttäen liitettiin kartanoon.

1890 lu
enää
asunna
Hilenein
nus. M
käyttöä
näihin
koko M
talon o
sai sui
misten
kaulas
mäisen k
i qennin
niin lyh
tishille.
rässä p
mis vai
mistui o
Ylioppil
minä
Se va
alkupu

1890 luvulla sen lajulla ei siinä maella
enää ollut muita käytössä olevia
asuinrakennuksia kuin kauppias
Tileniuksen asuin- ja kaupparaken-
nus. Mutta pian sekin jäi ilman
käyttöä, sillä kauppias Tilenius juuri
näihin aikoihin jätti kauppansa ja
koko Nummisten kylän ostaan
talon Helsingin pitäjältä ja mah-
sai siitä 21,000 markkaa. Koko Num-
misten kylä ihmetteli Tileniuksen rik-
kautasia. Tileniuksen kaupassa tein erin-
mäisen kauppani. Se oli vielä aikaa, jolloin
pennin rahalla ostettiin. Ostaja vaan oli
niin lyhyt, ettei tahtonut saada penniään
tiskille. Tilenius oli huomattavassa mää-
rässä puhevilkainen. Hänen tyttärensä val-
mis vai oliko se pojan tytär, joka val-
mistui opettajaksi Kaisarieman koulussa
ylioppilassenimäisissä silloin, kun
minä olin sen koulun johtajana.
Se varmaankin oli 1930 luvun
alkupuolella.

Kummisissa ei ollut kansa-
koulua meidän sieltä lähties-
sämmme, mutta koulun paikka
oli samoin kuin rakentaminenkin
olivat päätettyjä asioita. Paikka
oli erittäin keskeinen ja sopiva
tarkoitukseen. Kesällä Nummisten kylä^{maailiskunsa}
koulussa, johon 1889, ^{muu-}
timme, oli kansakoulu toiminut
jo toistakymmentä vuotta ja niin-
jä minutkin heti saman vuo-
den elokuussa vietiin kirkolla
olevaan kansakouluun. Se oli
suurenmoinen tapaus pojan
elämässä. Lukutaitoa keitettiin
ja sitä oli kai sen verran, että
koulun otettiin. Ensimmäinen ^{pidettiin} joku
(5 viikkoa) pientenlasten koulu ja
sitten väkisinäistä kansakoulu.
Opettajana oli hyvin reipas
neiti Westerberg, joka sitten Lams-
den koluttua ja naimisiin

menty
Väiki
Kan
parem
oli m
kin s
käsit
erika
myös
Mat
n. kol
oli t
koista
kin
Pohjai
kaulla
v. 1899
joihin
nuore
seuran
Liljest
Lauluj
sä laul
Naiskunta loaa
Tulsee tytö

mentyään muuttii Tampereelle.
Voikutti siellä Talvitien nimellä.

Kansakoulussa meneistyini ehkä
paremmanpuoleisesti. Kansakoulu
oli mielestäni vaillinsainen erittäin-
kin sentähden, kun pajilla ei ollut
käsitoita, jotka minua olisi
erikoisesti miellyttäneet. Eikä
myöskään mittausapuja.

Matkaa Ujasta koulun oli
n. kolme kilometriä, talvella usein
oli tie ummessa. Siinä eri-
koistapauksissa vietin ja tuotun-
kin hevosella. Kuljettiin joko
Pohjaisnütyn ^{Tai} Tyhempää tietä - Tyyskän
kautta.

v. 1899 oli Hyvinkäällä laulujuhlat,
joihin koulun hirkonseudun
nuoret päättivät ottaa osaa. Laulu-
seuran laulut harjoitti kanttori
Liljeström - myöhemmin + Pohjanpelto -
Laulujr oli: Et silloin pieni pääsky
sai laula riemuiten. . . . Isäni pikast
Kaiskansa lauloi om. Tuolta tulee tylin kulta tuolta tulee
tuulee tylin kulta. Voi sitä oron tonta

Koulun asioita.

Terveysteni oli verrattain heikko. Senjätähden oltiinkin perheessä sitä mieltä, että olisi hyvä saada ^{minulle} sellainen ammatti, jossa ei tarvitsisi kovin kovaa ruumiillisia ponnistuksia. Ymmärsin sen, että sellaisia ammatteja oli vain henkisellä alalla. Mutta sillä alalla ammatin saaminen vaati koulunkäyntiä, ja koulunkäynti taas vaarajaisi rahaa.

Kun minäkin 13-14 ikäisenä alain tehdä talassa miehen työt, kun veljeni Sakustin kanssa esittelimme, että meille maksettaisiin töistämme jankunlaista palkkaa. Kun raha oli äärettömän tiukassa, niin siitä ei voinut olla kysymys meille tarjottiin kylvön eri tarvikkeita. Pitkälläniityllä

oli sitten jankunlaista jälkeä Helsingissä tain jankunlaista erään saimman hinta vain. Näin ajatella kun a mut m mielestä koulukorin. Toimijaksi Siraren sen vaika siollinen voinin o. F. Luoma aitika kusemmyt

oli välillä joku sarka riista tai
sitten taas välillä kauraa. Ruis
jauhettiin ja leivottu leiviksi,
jälkeä myytiin Porvoossa tai
Helsingissä. Kaurat myytiin kilot.
tain Porvoon kauppiaille. Herran
eräänä lupana kauravuonna
saimme hyvän sadon, mutta
hintä laski niin, että saimme
vain 8 p. kilasta.

Näihin varoitin nojaten uskalin
ajatella koulun menoa. Jo jon-
kun vuoden oli Helsingissä toimi-
nut n. s. ^{luterilinen} Verkon seminaari, joka
mielestäni sovelletti hyvin kertaus-
kouluksi, jos aikoi pyrkiä seminaa-
riin. Juuri tähän aikaan sen
toimipaikka oli Urionink. 4^{2, 4st} 3^{maalla}
Lisäksi ^{Salonen} Lina joka oli fysiologisen laitok-
sen vahtimestarin rouva oli hyvin suo-
siollinen minun ^{ja auttoikin myymälä usein,} pyrkimyksilleni ^{salonin}
sain myös hänen kaksisisarensa
Fluran Veckman Kalliokaskei eikä
aitikaan vastaan sarrout. Flura ei
kayennyt auttamaan, sillä hänellä oli perheensä

lakemukset Verhon seminaariin kirjoitin kesällä 1899 ja niin muusta tuli mainittuun kauliin oppilas.

Varhakin koulu toimi ahtaissa oloissa, niin sitä huolimatta tehtiin töitä erittäin frantevasti ja tuloksetkin olisi voimut varsin hyvin rinnastaa Sortavalan seminaarin ensimmäisen luokan saavutuksiin.

Sortavalan seminaariin hain ja pääsinkin v. 1900 hyvin alkupaian oppilaana. Verhon seminaariin käyminen auttoi.

Riitta ja Kajo Kajantia olivat Ruskeepään talon luoka heinäk. 1924, Asumaton; karmallisuus velliintyessä. Talon korjattua karkkikin, kummit ehkä ostamut sen.

20.10.1957 olin Torniossa Ruskeepään talossa, Mukanani oli Rikhartti Ruskeepää ja Kotivallista Sipassta pyysin mukaani kuulutoverini op. Mikko Kuotekasen. Oli jo kulunut vuosikymmeniä kun olin ollut kiveskoshella Torniossa. Silloin olin ~~olisin~~ setäni projan hantajai-Tiktor Bernhardin N° 4880, k. 1892 Oskar E lef 4-17/12 k. 5/5 1911

sissa ja amm Semina

sedällä ja kint isäni is

mökki verastes

oli isä nurm

taloa oli Tsuis

Ruskeepä ty mu

Sitä on minulla

Sitä on Pairsin He pitin

W

sissa. Setini nimi oli Johan Nyman
ja ammattini oli suutari. s. 17/2 1852 + 20/2 1916

Seminaariaikana oli eräänä kesänä
sedällä vierailulla pyörällä Porvoon
ja Kintthaaran kautta. Silloin oli vielä
isäni isän rakentama hyvin harman
mökki, tupa ja kamari ja setini
verstaas ja asunto rakennus. Nyt
oli isoisän rakennuksesta vain
muinnsijat jällellä. Mutta setini
taloa oli lisätty ja maalattu punaiseksi.

Isisäni rakentama mökki on oji.
Ruskeepään tiedonannon mukaan siirret-
ty muistaakseni Lahasta pohjoiseen.

Sitä ^{mökistä} on minulla valokuva, jonka
minulle hankki ja lahjoitti oji. ^{on Lajrio} Laitio
Sitä on aikaa jo kymmeniä vuosia.
^{Pairiot} He pitivät ^{Kummisten} koulun vastapäätä ^{paikalla} kauppa.

toimenpistä
Pitkäperä
tammentai
trullien pahinta
noitien
siv
juhannusjo
trullien
myös
aikaa.

opettajatar
Lajrio
kuollut ja
aikoja sitten

Itse Ruskeepään talossa olin
ensimmäisen kerran ^{kesällä 1957}. Se kome-
alla paikalla kummalle oleva arvok-
kaan näköinen talonpoikaistalo, jonka
tuulivirissä on vuositakuu 1727. Tämä
suku onkin naihin aikoihin
hän ^{tämän talon} ~~hän~~ maetta näky-
pitkälle. Alhaalla laaksessa virtaa
Mantsälän joki. Joen toisella puolella
on jyrketeכוןן kranuttinen Tornee-
sin kirkko.

Talon takana ^{ehkä n. 150 m. päässä talosta} oli isoisäni viime vuo-
sisadan alkupuolella rakennuttama tai
ehkä hänen rakentamansa mö-
kin kivijalan jäännöksiä ja hitu-
kasvuinen ennen mahtava koivu. Tästä
mökistä ^{ja koivusta} on minulla valokuvakin
otettu ehkä 25 v. sitten, ⁽¹⁹⁵⁸⁾ oli op. Laitis.
Opettajat ^{on} ja aikooja sitten kuollut.
Mökki on ^{9.10.59} surrenty ⁹ jatkettiin
Lahaan päin. Ilmoitti Rikhard Pus-
keepää.

Rikhard
mies. M
naapur
aikaan
mittei
hin. La
poikien
näissä
tappel
Heskki
Ei kas
nuo. t
tejä ja
urheil
nuori
seuraj
M
ryhty
y alk
tuumi

Rikhardti

s. 7.7. 1871

Rikhardti veljeni oli toimekas suori-
mies. Melkein hänen ikäisensä oli
naapuritalanpoika ^{Martin} Heikki. Siihen
aikaan nuorison ilonpito rajoittui
miltei tyhjiin n. s. nurkkatanssei-
hin. Siihen aikaan tri kyllien
poikien välillä syttyi joskin
näissä tilaisuuksissa riitaa ja
tappelujaksoja. Silloin Rikhardti ja
Heikki olivat samalla puolella.
Ei koskaan verta unottanut, joten
nuo tappelut olivat verrattain sus-
teja ja vastasivat nykyaikaisia
urheilutilaisuuksia, ja loppuivat
nuorisoseurajen ja nuori voimisteluseurajen
aluttua vaikutuksensa.

Noin vuosikymmenen vaihteessa
ryhtyivät nämä kaksi voimias
y. uhkuvaa nuorta miestä yhteis-
tuumiin seadukseen nuorelle

jotakin ~~suur~~ suhteyttä. He
rakensivat ja olivat siinä
siivellisiäkin apuna. Hyvän
hijatekoisen keinun eli huissan
kuten Askolassa sanottiin.

Siinä oli nelimäisesti laudat
istujille ja kuusi vankkaa
käsivarsipuntta, joista istujat saivat
pitäisi käännä samoin heittäjät, jotka jos-
kus kovalla heitolla saattoivat arem-
pia pelottaakin. Hyvin monet heitti-
vat ympäröihin, jolloin kaikki naiset
ja pelkääväiset olivat lähtenyt
huissasta pois.

Ennen kulki huissannäen kautta
vankenlainen polku, joka kuitenkin
alkoi Urgan kaivan ja vähän
rakennuksen kohdella. Siinä oli verä-
jä, sitten matala Värikahaan
kallio ja sitten kaksi peltosarkea,
jotka raivasin 1899 syyspuolella

enne
menoa
pari ka
Siitä j
palku
isan b
pienoinen
huissa
länteen
hyvin
ei 10 vu
sammu
korjann
nykyä
ei tunn
sentään
sen toim
suurest
kaino Ra
solavak
läänin
hän me
Tuhret

ennen Verkon seminaarin
menoani. Oliko siinä kerran vai
pari kauraa. Sitten se jäi "öörin."
Siitä jatkui hyvin kivikoinen
pakku ja tulttiin Väsiikkahaan ja
isän haan aidalle ja sen ylitettyä
pienoinen ylämäki, jonka päällä
huissa oli. Mittei huissan kohdella
länteen oli osittain rapautuva
hyvin iso kivi. Huissa-aihaa kesti
ei 10 vuotta. Huissarakarastus alkoi
sammua. H. Kukaan ei enää huissaa
korjannut. Se lahosi vähitellen ja
nykyään sen sijaintipaikkaan
ei turme laukaan, ehkä osittain
sentään ne, jotka ovat nähneet
sen toiminnassa, huissa-asiaa laimensi
suuresti myös se, että ehkä innok-
kain Rikhardti joutui 3 vuodeksi
solaväkeen Helsinkiin, Uudenmaan-
läänin pataljoonaan ja sen lisäksi
hän meni naimisiin, joten harras-
tuksesi oli pakko siirtää muualle.

Rikhartti ^{nuorikkona} ^{patoväestä päätyä} kanssa ryhtyi maanviljelijäksi
vuokraamalla Kerkkonen Hannulan
talon ^{Rikhartin} päämiehenä oli aina
vanhasti omaa paikan saanti
ja siihen tubikin tilaisuus, kun
Peltolan talo tuli myytäväksi
Rikhartti asti sen ja näin
suuri toivonsa toteutui ~~hänes~~
tä tuli oman tilan omistaja
Rikhartin aikana ei Nummisissa
vielä ollut kansakoulua. Hänen opiske-
lunsa jäi kiertokoulun varaan.

Tasoin hän sotaväessä ollessaan
sitten jäthoi opintajansa ja hä-
nestä tehtiin aliupseeri. (2 maahan)

Huissattaessa yleensä laulel-
tiin kaikenlaisia lauluja, ei kos-
kaan mitään sopimattomia, mo-
raalitomia. Tä kasvoit neito kau-
noinen isäsi majassa ym. sa-
man tapaisia.

Aaku
synt.
Lehtel
nin p
toita,
sitten
kanten
jeltav
tyllers
Riti k
ja Mi
asti,
Takal
ojan,
t. m
torpa

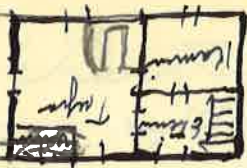
1878
6
1869

59 - 1959
60
99

Sakusti

Sakusti Mikko Nymän (Kürmi)
synt. Kummisten kylän maalla
Lehtelän kamarissa ^{15.5.1875} jossa Nymän-
nin perhe asui saatuun vihdoinkin
toita, oli rakennustoissa Antenilla ¹⁸⁷⁵ ja
sitten vähän myöhemmin sai
Antenilta Takalan uutistorpan vil-
jeltävähäseen ^{v. 1875}. Sakusti oli Takalassa
tullessaan vain ^{viiden} ~~jotkut~~ viikkoa vanha.
Niti kantoi Sakustia. Tultiin Nyltorpin
ja Mikkelin ohi aina Simolaan
asti, josta kääntyivät mutta
Takalan torppaa kohden ylittäen
ojan (pienen joen) ^{-porrasput} ja ~~siis~~ olivatkin
t. uudessa kodissaan, Takalassa
torpassa.

Tahalla
torpan
pohjaksi.

Nyt oli E. Nymänilla
työtä vaikka minkei
verran takansa. Sillä

torpassa ei ollut yhtään pellon
palaa ainvoastaan hyvää tuke-
vaa hirsimetsää oli ympäri
asuinrakennusta. Tässä sankasa
metrissä usein kuultiin susi-
en ulvontaa, joita ^{peljätti} 1870 luovulla
oli vielä peloittelevan runsaasti.

Sakustilla oli halua askareihin
ja vaatteiden korjailuun. Hänestä
varmaan olisi tullut hyvä räätäli,
jos olisi saanut pätevää opastusta

Vartuttuaan hän alkoi auttaa
maatoissa. Mikäli peltaja ihmes-
tyä; esiistyi hän opaintuoja ^{ma} Nymän
jälkeen. Tätä ammattia hän piti kovin
ihävänä ja raskaana, sillä ajat
saattoivat kymmettäsä mennä lü-
ottelematta puolelleen multaa.

kuulo
tain.

tulirok

erittä

sä m

mään

duin

aira

kävin

talvel

aikana

10 " jalk

kaa

riippue

Monnin

värkkä

janhur

nuore

ehdotl

luettu

Sakustilla oli hyvin heikko
kuulo ja heikentui yhä vahemmiksi.
taint. Hänellä oli ^{nuoruuden} 10 maissa

tulirokko, joka vei kuulon.

Sakusti oli lymfuuksantainen ja
erittäin ahkera töissään etupääs-
sä maataloustaitahän ^{hän} joutui teke-
mään koko ikänsä. Minä jou-
duin hänen kanssaan työskentelemään
aino koulunmenooni asti. Yhdessä
kävimme "takvärkissä" Stensbölössä,
talvella viikon 2 heik. ja 2 miestä. Kytymän
aikana keväällä sempin ja heinäkuuna
10 "jalkapäivää" ilman hevosta. Mat-
kaa koulusta Stensböleen oli 20-25 km.
riippuen siitä mentiinkö Pitkänniityn tai
Konninkylän kautta. Vanhemmat tak-
värkkarit saattoivat jättää Porvoossa
jonkun verran hauskaa, mutta me
nuoremmat siihen aikaan olimme
ehdotettujen raittiita sakusti mukaan
luettuna

Sakustilla oli hyvä laulun-
ääni. Ja usein työmaallakin
lauletti erittäinkin niikin
aikoiluin kun hän Stensbölen
takavärkkimatkoihsen oli kovin
rakastunut tulevaan aviojouti-
saansa Fannin, ^{o. n. Kellola} joka ^{Stenholm} oli kar-
tanossa sisäkköinä. Se oli Sa-
kustille romanttista aikaa,
joka sai Sakustin runoilu-
maan ja runansa säveltämään.
kin. Usein kuulin hänen työ-
mailla laulelevan:

Kuinkas taidan sun tykö-
tulla

Kun käteni ei voi ajaa hevosel
Vaen kun tulee suvi ja lämmin
Nin souteleen puatilla yli vesien
Ja aviolitto tästä rakkaudesta
tuli.

Meitähän oli Yrjässä jäljellä
vain kaksi poikaa Sakusti ja
(oli silloin vielä Rekkarttikin)

min
ollu
aioi
tiell
kin
tista
Sak
isän
Pentt
ressa
Yrjän
puo
X myy
Bju
ollersan
Olin p
Kirkas
jylina
esün.

^{1. kiltti Bernhard Jorman, Tampere}
 minä. Olo selvän, ellei minusta
 ollut talonhoitajaksi, sillä minihän
 oisin meidän jos suinkin opin-
 tielle. Ja minihän minä menin-
 kin - seminaariin. Ja hakus-
 tista tuli Yrjän talon isäntä.
 Hakuti kuoli 11/5 1955. Yrjän
 isännäksi tuli hänen vaimonsa
 Pentti Järvinen, joka on suu-
 rella määrin^{^^} salaojittanut
 Yrjän pellot. Ja on kaikin
 puolin kunnoin mies. ^{on} ¹⁹⁵⁹
 * nyt 1961 jokoko talon pellot salaojessa.

Bjurbölen meteori putosi takovärhissä
 ollersamme maalisk. 12 p. n. 1899 klo 1/2 11 ip.
 Olin putoamispaikalta n. 5 km päässä.
 Kirkas valo kuin päivällä ja kova
 jylinä. Meteorin jätöjä kaivettiin
 esän.

1959
 1889

 760 vuotta Yrjässä 1959

Siv 53, Vanhin Askolan kirkon arikirja
Määritys v:ltä 1363. Tokoin Luomes vaati
Käve Ingvaldsson luovutti Turun tammikerholla
~~Maatilansa Nietsassa Torvan pitäjässä.~~ Mähni
Tikka

70 vuotta. - 14.3.1889 muuttimme
Takalan torpasta Askolaan
Nietsaan Yrjään. Oli kauris
pakkausamu, joka keskipäivällä
lämpeni. Sakusti veljeni ajoi
kuormaa. Oli lantakerit, joi-
den pohjelle panttiin pelikuja
sitten kaksi lammasta ja
nuden vätiin onnut. Jaku
peite päälle. Lampaat pitivät
lämmöstä huolta. Matkaa oli
n. 20 km. Hyvissä ajain ilta-
päivällä olimekin Yrjässä,
jossa oli mielinkenttänsä
nähtävää.

Nyt 14.3.59 muistelimme aikaa
20 vuotta sitten. Keijo ^{pitä} vei autol-
Olin silloin n. 8 vuotias

la
H
tukse
lais
mi

laan Yrjänä minun ja Laimin

Kaikki edelläolevat kirjoitukset olen lähettänyt Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran^{Seuran} kokoelmien^{kokoelmien} muihin. *Tuhtori B. Vaara,*

Ne on K. Kajarne käynyt lukemassa